

Poremećaji gutanja nakon nekomplikirane tireoidektomije

Ana Đanić Hadžibegović^{1,2,3}, Juraj Slipac¹, Ema Babić¹, Ratko Prstačić^{1,3,4}

¹Klinika za bolesti uha, nosa i grla i kirurgiju glave i vrata KBC Zagreb, Kišpatićeva 12, 10000 Zagreb, Hrvatska, ²Fakultet za dentalnu medicine i zdravstvo, Sveučilište J. J. Strossmayera, Osijek, ³Medicinski fakultet, Sveučilište u Zagrebu, ⁴Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu

Operacije štitnjače danas su među najčešćim kirurškim postupcima otorinolaringologa, s vrlo niskom stopom postoperativnih komplikacija. Opseg kirurškog zahvata, kao i manipulacije oko susjednih laringalnih struktura, prvenstveno oko povratnog laringalnog živca, najznačajniji su čimbenik rizika za razvoj komplikacija. Poremećaji gutanja učestali su nakon kirurgije štitnjače, iako su često neprepoznati od strane kliničara. Pregledom literature uočili smo da su disfagija i disfonija, koje su posljedica oštećenja povratnog i gornjeg laringalnog živca, u dosadašnjim istraživanjima dobro istražene, dok etiologija poremećaja gutanja u bolesnika nakon nekomplikirane tireoidektomije nije jasna. Većina bolesnika nakon tireoidektomije ima smetnje gutanja u ranom postoperativnom razdoblju, pri čemu bolesnici vrlo često spontano razvijaju kompenzatorne mehanizme kojima si olakšavaju tegobe, a i tijekom 3 mjeseca većina tegoba spontano nestaje. Međutim, 20% bolesnika ima smetnje gutanja koje dugoročno pogoršavaju njihovu kvalitetu života. Simptomi su često nespecifični: osjećaj otežanog gutanja, napetost u grlu ili bol pri gutanju. Do danas ne postoje standardizirani protokoli dijagnostičkih, niti terapijskih postupaka u rješavanja disfagije nakon nekomplikirane kirurgije štitnjače. U dosadašnjim istraživanjima najčešće je korišten upitnik Indeks poremećaja gutanja (SIS- 6). SIS-6 sadrži 6 izjava koje opisuju najčešće simptome koje bolesnik vrednuje od 0 do 4, ovisno o težini simptoma koje osjeća. Upitnik je brz i jednostavan, te je lako primjenjiv u svakodnevnoj kliničkoj praksi, kako za otkrivanje, tako i za praćenje bolesnika. Također ne postoji zlatni standard u instrumentalnoj dijagnostici kojim bi se potvrdila dijagnoza i pojasnila etiologija disfagije nakon nekomplikirane tireoidektomije. Dosadašnja istraživanja pokazala su da je fiberoptička endoskopija grkljana neophodna prije i nakon operacije štitnjače radi identifikacije promjena pokretljivosti glasnica, dok su videofluoroskopijom gutanja i manometrijom jednjaka uočene disfunkcija gornjeg sfinktera jednjaka i poremećaj motiliteta proksimalnog dijela jednjaka.

Ključne riječi: tireoidektomija, štitnjača, gutanje, disfagija